

DE NOORD-BRABANDER,

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stad / 12,-
Franco per post .. . 14,-

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATII.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTSIEN

15 cent de regel
behalve 35 cents zegel.

De Tijdgenoot

TEN OPZIGTE

der Verkiezingen.

Ook de *Tijdgenoot* heeft zijn gevoelen over de afgelopen verkiezingen willen uiten. Bij een paar aanmerkingen, welke juist zijn, heeft hij anderen gevoegd, welke wij niet stilzwijgend willen laten voorbijgaan.

« Over de verkiezingen van de Heeren « SASSE VAN YSSELT EN DE KEMPENAEK VER- « heugen wij ons, » Zegt hij. -- Wij waren niet weinig verwonderd, deze zoo onbepaalde goedkeuring der keus van den Heer VAN SASSE VAN YSSELT in den *Tijdgenoot* aan te treffen. Wij dachten, waardoor mag de Heer VAN SASSE VAN YSSELT zich verdienstelijk gemaakt hebben bij den *Tijdgenoot*? Het is, als deze zelf zegt: door zijne *rondborstigheid*, welke de Staten-Generaal nopen zullen beslissingen te nemen, die thans maar al te dikwijls verschoven worden. En welke zullen nu deze beslissingen wezen? Hij meldt het ons, wanneer hij aanstonds laat volgen: dat « elke poging in de Staten- « Generaal om het gezag der Roomsche « Geestelijkheid over het verstandelijk on- « derwijs te doen zegezeieren, -- dat elke « poging om kloosters op te rigten en pro- « cessiën te houden, in een land (nota « bene) van burgerlijke en godsdienstige « vrijheid schipbreuk zal lijden op de « GRONDWETTIGE BEGINSSELEN, die de vrijheid « van het geweten, en de gelijkheid van « alle eerediensten beschermen.

Men zou kunnen vragen, welke toch de strekking wezen moet van zulke hatelijke uitvallen ter gelegenheid eener verkiezing. Is dit om bij de protestanten een gevoelen van wantrouwen, van medelijdende misachting te doen ontstaan, over dien wezenlijk vrijzinnigen Volksvertegenwoordiger? Is het om aan dien onbevleeten naam eene kleur van bespottelijke dweepzucht vast te hechten, dat men dien als den vertegenwoordiger der zoogenoemde heerschzucht van de Roomsche geestelijken voorstelt? -- Wij willen niet ontveinzen, dat de taktiek behendig genoeg wezen zoude, zoo zij ten opzichte van minder bechaafden gebozigd werd; maar de lezers van den *Tijdgenoot* achten wij te verlicht, dan dat wij zouden kunnen veronderstellen, dat zij dergelijke kunstgrepen niet op hunne juiste waarde zouden weten te schatten. Wij

hebben daarom ook volgaarne in den *Tijdgenoot* die hatelijke regelen aangetroffen; daar zij ons weer een bewijs te meer leveren, van de kwade trouw, waarmede het blad de vorderingen der Katholijken behandelt.

Immers waar ooit hebben wij Katholijken, waar ooit heeft onze verdienstelijke geestelijkheid getoond, dat zij over het verstandelijk onderwijs wilde zegevieren? Wij hebben nooit meer gevraagd dan *vrijheid* voor allen, dat is *concurrentie*, in plaats van het monopolie, dat tot nu toe, alléén door de *maatschappij tot voorgewend nut van 't algemeen*, is geëxploiteerd in eenen protestantschen zin. Is het vragen van concurrentie overheersching? En sinds wanneer zijn die dan sijnoniemen? zij kunnen mogelijk zulks wezen in de vreesachtige verbeelding van den *Tijdgenoot*; maar dan nemen wij de *vrijheid*, daaruit af te leiden, dat ons onderwijs-stelsel, wel zeer zwak, zeer gebrekkig, zeer anti-nationaal zijn moet, in de oogen van den *Tijdgenoot*; daar hij vrees dat eene concurrentie van eene Roomsche zijde hetzelfde aanstonds in duigen zoude doen vallen. Meer nog, het bewijst dat de Roomsche geestelijken, welke men doorgaans als minder verlicht wil hebben aangemerkt, evenwel nog al tamelijk op de hoogte moeten zijn van de hooggeroemde beschaving onzer eeuw, om, na een door het gouvernement goed gesalarieerd [onderwijs-stelsel, omvegestooten te hebben, zich zoo maar aanstonds geheel en al meester te maken van geheel het Protestantisch- zoowel als het Katholijk Schoolwezen.

Wij wenschen den *Tijdgenoot* in het vervolg meer kalme, wanneer de leidraad zijner gedachten hem op het terrein der Katholijken brengt; dit zal hem behoeden, ons Katholijken eene behoudigheid toe te schrijven, die wij zeker niet in zoo hooge mate bezitten, en vrij waren van die schrikbeelden, welke zeker nergens dan in zijne verbeelding bestaan kunnen.

Want de Heer VAN SASSE VAN YSSELT zal niet meer vragen dan andere Katholijke en ook Protestantische volksvertegenwoordigers gedaan hebben. Wij willen niet meer dan *vrijheid* voor allen, maar deze ook *volledig*, en juist daarom, omdat wij leven « in een land van burger- « lijke en godsdienstige vrijheid; » omdat wij steunen « op grondwettige beginselen; « die de vrijheid van het geweten en de

« gelijkheid van alle eerediensten be- « schermen. »

De *Tijdgenoot*, zoo hij zijne pen ten nutte besteden wil, bewijze ons, dat de vrijheid van het onderwijs geen regt is dat in de natuur, en in de grondwet haren grondslag heeft. Dit zal het beste middel wezen, om het land eene groote dienst te bewijzen; want dewijl de reclames der Katholijken alleen daarop steunen; zou het hem gemakkelijk zijn, dezen tot zwijgen te brengen, zoo hij maar eerst die grondslagen zal hebben weggenomen.

Verder verwacht de *Tijdgenoot*, dat de Heer VAN SASSE VAN YSSELT; aan de Staten-Generaal permissie zal komen vragen processiën te houden? Hoe bespottelijk van den *Tijdgenoot*.

Voor de processiën in de kerk hebben wij hun verlot niet nodig, en processiën op straat willen wij niet.

En dan die kloosters! Hier heeft zeker de *Tijdgenoot* zich den heer VAN SASSE VAN YSSELT voorgesteld, als of hij ter vergaderzaal zat in de schrikbarende kleeding van eenen monnik. Maar wij gelooven niet dat de heer VAN SASSE VAN YSSELT, de teergevoelige ooren onzer volksvertegenwoordiging met de zaak der kloosters zal beïnoedijken. Er mogten er soms ter 's landsvergadering tegenwoordig zijn, die schrikachtig als de *tijdgenoot*, gevaar liepen eene zenuw-beroerte te krijgen!!! God beware daarvoor onze hoogEdelmogenden, die overigens niets met wat onze godsdienst aangaat zelfs niet met onze kloosters hebben uitstaan.

Neen, edele SASSE, gaat gij naar 's Gravenhage, de leugenachtige aanmerkingen van den *Tijdgenoot*, zullen uwe vrijzinnige gevoelens niets van die achting ontnemen, die zij verdienen. Jammer is het, dat gij daar niet DE KEMPENAEK zult aantreffen, die wij vernemen het zoo even, bedankt heeft in plaats dat gij in hem een tegenstander zoudt gevonden hebben, zoo als de *Tijdgenoot* geliefde te hopen, zoudt gij in hem een vertegenwoordiger van vrijheid, ook zelfs voor de Katholijken ontmoet hebben; want deze ook is een man, die gelijk de *Tijdgenoot*, en nu terecht zegt, spreken zal, om te verdedigen, wat hij regt en billijk oordeelt. *Moge hij doot een waardig man vervaangen worden!*

DUITSCHLAND.

Z. M. de Koning van Pruissen gaat altijd voort op den weg van verbetering, dien hij is inslagen. Niet alleen heeft hij zich de benoeming van Mgr. Arnoldi tot bisschop van Trier laten welgevallen; hij heeft dien keus zelf aan Z. M. den paus aanbevolen. In Posen heeft Z. M. de serres met zijn tegenwoordigheid vereerd, welke Mgr. de Dunin aartsbisschop van Posen hem bij zijn doortocht aldaar heeft aangeboden. De Koning heeft hem te dier gelegenheid het kruis der 2e klasse van den rooden adelaar geschonken, ten bewijze, dat hij den prelaat hoogacht, die zoo moedig de ongenade zijns koninklijken vaders heeft doorgestaan. In Keulen heeft hij de Hermesianen, die zich tot hem wenden, om zich over de maatregelen van Mgr. van Geissel tegen het Hermesianismus te beklagen, geantwoord, dat zij zich tot den paus hadden te wenden, dewijl deze zaken van zuiver kerkelijk belang hem niet aangingen.

-- Te Berlijn had men den 22 dezer berigt, dat Z. M. de Koning van Pruissen den 18den op pruisischen bodem teruggekeerd en (in welstand te Memel aangekomen is. Het gunstige weder had Hoogstdenzelve andermaal tot de zeereis, aanboord der stoomboot Bogatyr, doen besluiten.

ENGELAND.

LONDEN 22 Julij. De tijdingen gisteren te Birmingham aangekomen, houden in; dat de mijnwerkers van Ketley, op de goederen van den hertog van Sutherland in het graafschap van Stropshire, opgehouden hebben te werken, en met dreigende benden het land doortrekken. De tijdingen uit de plaatsen der pottenbakkers zijn even ongunstig; de verschillen zijn niet geschikt geworden, en niets duidt nog aan dat er eene vriendelijke schikking zal plaats grijpen. Te Loughton bij New Castle hebben eenige benden werklieden met geweld de fabrieken doen sluiten, die nog in werking waren, en verscheidene werklieden die zich niet aan deze geweldadigheden wilden onderwerpen zeer mishandeld. Er zijn troepen van New Castle gezonden waar nieuwe magt geroepen is. Te Hanley, Barslein en andere omliggende plaatsen schijnt eene geheele verwoesting onvermijdelijk.

-- De positie van Sir Robert Peel voor zijne meerderheid wordt iederen dag meer karakteristiek. In de zitting van gisteren heeft de eerste minister eene beroeping gedaan op de gehechtheid der torische partij; de baronnet riep op dien pathetischen en theatraal toon uit, dien hij gewoon is bij dergelijke gelegenheden te bezigen: »De minister heeft het vertrouwen van het Parlement!» Indien eenigen tijd geleden dergelijke beroeping tot hun gericht was geworden zou de zaal van de bravo's der leden van de behoudende partij gedaverd hebben; dezen keer heeft geene enkele toejuiching de doodelijke stilte afgebroken, geene enkele stem heeft zich doen hooren, niet zelfs die van den Heer Forrester! Daarna zal men elkander vragen waarom de Heer Forrester in de kamer zitting genomen heeft, als het niet was om Amen te roepen.

Men verzekert, dat eene groote meeting van ontevredene toriegezinden heeft plaats gehad en dat er besloten is geworden, dat al degenen die er zich bevonden zich niet alleen van alle actieve oppositie zouden onthouden, maar ook dat zij geene krachtadige medewerking aan den al te liberalen Sir Robert Peel zouden verleenen.

-- Wij ontleenen uit eenen brief, welke in den *Ami d. l. Religion* voorkomt, de volgende belangrijke daadzaken:

Men schrijft uit Nottingham, dat het getal bekeerlingen in dat distrikt en omstreken buitengewoon is. Gedurende elf maanden heeft de katholieke pastoor van Nottingham, alléén uit deze stad, 396 protestanten, presbijteranen en andere decidanten tot het ware geloof bekeerd. De Eerwaardige heer D'Kerlo van *Hansoy Marton* heeft 7 afzweringen op eenen dag afgenomen. De protestantsche dagbladen melden niet dan met spijt de bekeering van *Robert John Murray*, een

jong edelman, die niet minder uithoofde van zijn karakter en zijnen rang, als door zijne talenten, achtingswaardig is. Zij weten niet, hoe zij rekening zullen geven van de apostatie tot het papismus van een man, als de heer *Douglas*, die groote talenten, veel eruditie en een groot fortuin bezit.

-- Een dagblad beweert, dat de Koningin zich niet weerhouden konde tranen te storten, toen, zij het droevig uiteinde van den hertog van Orleans vernam. Eigenhandige condoleantie-brieven werden onverwijld van haar en van prins Albert aan de koninklijke familie van Frankrijk afgezonden. Het hof heeft aanstonds den rouw aangenomen.

SPANJE.

De bisschop van Placencia, welke vervolgd werd ter oorzaak van twee memories, die hij verleden jaar bij den regent had ingediend tegen de houding des bestuurs met den H. Stoel, en den verkoop der kerkelijke goederen, is deze dagen deswegens voor de balie verachtnen. De procureur fiscaal is begonnen met 4 jaren ballingschap te eischen, en geeindigd om de op te leggen straf aan de keus der regters over te laten. Zijn HoogEerw. werd goed verdedigd door den welsprekenden gedeputeerden *Pacheco*, voormalig redacteur van den *Correo Nacional*.

De Heer *Jimena*, een priester, die zich bijzonder belast had met het broederschap ter voorplanting van het H. Geloof, was daarom in de gevangenis geworpen. Daar heeft men de schandigste, en laagste middelen van bespieding tegen hem aangewend. De regtbank heeft dezelve ontdekt, en aanstonds regt doen wedervaren aan dezen achtingswaardigen priester, die verdedigd is geworden door den Heer *Seijas*, een advokaat vol van geest en talenten.

-- De hoofdad van Spanje is dezer dagen getuige geweest van eene openlijke oefening van Gods vrucht die de schoone dagen van Spanje's monarchie doet herdenken.

Op den 6 dezer toen des avonds het H. Sacrament naar eenen stervende gebragt was, ontmoette de stoet van H. M. de Koningin en hare Zuster, den priester, op het oogenblik dat hij in het huis des zieken binnen trad. Zij stegen af van hunne rijtuigen, knielden neder op de binnenplaats van het huis, tot dat de priester zijn H. ministerie vervuld had. Zij noodzaakten denzelfden hun rijtuig te beklimmen, terwijl zij biddende te voet naar de kerk togen. Daar gekomen vielen zij op de trappen des altaars neder, en verbleven daar in Godvruchtige aanbidding, tot dat het *tantum ergo* gezongen was.

Vervolgens vertrokken zij met hun rijtuig onder de daverende toejuichingen van eene talrijke menigte, welke bij deze vereering van het H. Sacrament was zaamgevloeid, en met een onuitsprekelijke geestdrift, in de kreten van *Lere de Koningin*, *Lere de Katholieke Koningin!* uitbarstte.

FRANKRIJK.

Mgr. de Aartsbisschop van Parijs heeft het volgende mandement uitgevaardigd, ten einde gebeden voor te schrijven voor de rust der ziel van den hertog van Orleans.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Hertog van Orleans is niet meer.

Een koning, wien de voorzichtigheid zoodikwijls en zoo wonderdadig beschermd, en ons zelve voor zoovele gevaren bewaard heeft, eene vrome koningin, welke zoovele en zulke smartelijke rampen heeft doorgestaan zijn eensklaps, en zonder enig voortteeken, als door dezen donderslag getroffen. De prinsen en prinsessen weenen over eenen broeder met wien zij door eene teedere vriendschap vereenigd waren, over eene dierbare zuster, die als echtgenoot en moeder zoo juist de geheele uitgestrektheid van haar ongeluk heeft oversien, over kinderen, die nog te jong zijn, om het ongeluk van geen vader meer te hebben, te kunnen begrijpen.

Een oogenblik is voor den dood genoeg geweest om al deze banden te verbreken, om aan Frankrijk een magtig onderpand van deszelfs aanstaande veiligheid, en aan het leger een opperhoofd, dat deszelfs vertronwen door zijne regtvaardigheid, zijnen moed en rondborstigheid van karakter verworven had, te ontrooven.

Welk graf, waarin zulke heuge bestemmingen verloren gaan, en waaruit God, om ons te onderwijzen, zulke groote en heilzame lessen doet voorkomen.

O dood, wat zijt gij verschrikkelijk, wanneer gij deze groote wezens, waarop de vrede der rijken rust, als een bloem van het veld weg neemt! maar wat zijt gij wijs, wanneer gij ons de magt, de roem, en het geluk naar dezelve juiste waarde doet schatten!

Gij vernietigt dezelve in eenen hoogen rang als om ons te toonen welke waarde dese voorwerpen onzer vurigste begeerten, deze eeuwige oorzaak onzer twisten, in de mindere rangen hebben:

O mors! bonum est judicium tuum.

O Dood! wat is uw oordeel goed, wanneer gij ons toont dat het leven, waarmede al deze brooze goederen verdwijnen, door het geringste toeval kan eindigen, en niets dan bittere ellenden nalaten.

Waarom, waarde broeders, hebt gij niet bij dit tooneel van verwoesting tegenwoordig kunnen zijn, waarbij het leven van den jongen prins onder de tranen, de hartverscheurende kreten, en de teedere omhelzingen zijner doorluchtige familie eindigde? Waarom zijt gij geene getuigen geweest van de verschrikkelijke aandoeningen eener gade, eener moeder, die, in plaats van eenen echtgenoot, die zij in de kracht zijner jaren en in het genot eener volkomene gezondheid had achtergelaten, niets wedervindt dan eene doodkist en vaderlooze kinderen; o dood, wat is uw oordeel verschrikkelijk! *O mors, quam amara est memoria tua.* En evenwel, o God, wilt Gij dat hij ons nuttig zal zijn.

Hij zal het zijn, waarde broeders, indien wij datgene overwegen, wat hij heeft uitgesproken, door den draad aftesnijden van een leven, dat de koning niet zoude gearzeld hebben ten koste van zijnen kroon vrij te koopen. Nu zien wij hoe wisselvallig het schitterendst geluk is. Het graf dat zich geopend heeft, herinnert ons aan datgene waarin wij zelve zullen nederdalen. Door het aandenken van een zoo onvoorzien ongeluk, zullen wij denken dat God onze dagen heeft afgemeten, en dat het hem behaagd heeft derzelve getal voor ons bedekt te houden. Onder den indruk van deze groote gedachte, zullen wij minder in het aardisch genot verzonken zijn, minder door de droomen van eierzucht en roem, die onfeilbare bron van onze verdoeligheden, verleid worden. De maatschappij zou het treurig schouwspel van de wreedste gruwelen niet opleveren, indien zoovele personen zich niet overtuigden, dat de dood hun niet waarschuwt, en geen raad komt geven. Dit is de dwaling die de wereld verwoest. Op den dag dat wij overtuigd zullen worden, dat de mensch niet alleen aan deze zijde van het graf leeft; maar dat er eenen hemel te overwinnen valt, zal de aarde vreedzamer en de mensch gelukkiger zijn.

» De mededinging, de worstelingen der partijen zullen weldra ophouden gevaarlijk te zijn, indien wij de volgende woorden van den wijzen man met eerbied verstaan en in ons gedrag verwezenlijken: *Krees God, en bewaar zijne geboden; want daer door bestaat de mensch; en weet dat God in zijn oordeel naar het goede en het kwade, dat wij gedaan hebben zal onderzoeken.*

Overwegen wij thans meer dan ooit deze alomgengende woorden, om onze driften te bewaken. Met dezelve kunnen wij den vrede in ons hart brengen, wij kunnen hem in onze huisgezinnen doen heerschen, en hij kan in geheel Frankrijk zagen pralen.

Op maandag den 25 Julij zal eene plegtige dienst plaats hebben. Zaterdag den 30

zal de uitvaart alsmede de tentoonstelling van het lijk in de Lieve Vrouwe kerk geschieden. Zondag den 31, na de parochiale mis, zal het kapittel der hoofdkerk en de geestelijkheid der Parochie van O. L. V. het ligchaam van den Prins zegenen en de andere parochien zullen hetzelfde op den 1^{en} en 2^{en} Augustus verrigten. De plegtige lijkdienst en de begrafenis zal op woensdag den 3^{en} Augustus ten elf ure plaats hebben.

-- PARIJS 21 Julij. De Koning heeft op het Paleis der Tuilerien alle geconstitueerde corpsen bij gelegenheid van den dood van den hertog van Orleans ontvangen.

Men had het voorzigtig geoordeeld, om de Koningin en de prinsessen te beletten, bij de receptien tegenwoordig te zijn. Ten half een ure zijn dezelve aangevangen. Eerst kwam de baron Pasquier, aan het hoofd van de kamer der Pairs, bij wiens verschijning de Koning in tranen uitbarstte, waarna elk lid den troon voorbij ging.

Vervolgens kwamen de gedeputeerden, het hof van cassatie, enz. Al de officieren der nationale garde van Versailles en den omtrek. Daarna de officieren der twaalf legioenen van Parijs.

De receptie is voor een oogenblik opgeschort geworden. Ten 3 ure nam Z. M. weder plaats op zijnen troon en heeft achtereenvolgend het korps diplomatiek, de raad van state, de Aartsbisschoppen van Parijs, van Avignon, van Rheims, en de bisschoppen van Versailles, van Tulle enz. ontvangen.

De plegtigheid was ten vijf ure nog niet afgehoopen.

-- PARIJS 24 Julij. Z. K. H. de Prins van Joinville is den 23 van Toulon, op het Paleis van Neuilly aangekomen.

-- Meer dan 350 gedeputeerden zijn reeds te Parijs aangekomen. Een groot getal van hen vereenigt zich dagelijks op de zaal der conferentie en op de bibliotheek der Kamer. Maandag den 25 zal de voorbereidende vereeniging met gesloten deuren op de conferentie zaal plaats hebben. Deze eerste vereeniging heeft ten doel de vorming van het provisionele bureau der Kamer en de loting voor de groote deputatie van vijfen twintig leden, die op den dag der opening van de zitting den Koning zullen te gemoet gaan.

-- Al de schikkingen voor de lijkplegtigheid zijn bijna in orde en men denkt dat het programma binnen twee of drie dagen, en welligt morgen reeds zal bekend gemaakt worden. De stoet zal den 30 van Neuilly vertrekken en den ingang van Neuilly en die der Elyseesche velden, voorbijgaan, na onder den Triomfboog, de plaats van Lodewijk XV en de kaden tot aan de Lieve vrouwe kerk overgetrokken te hebben. Er zullen twee lijkkoetsen zijn; de een zal de urn bevatten waarin het hart van den prins is, en de andere de doorkist met de wapenen en teekenen van den overledene. Eene eerewacht gekozen uit de hoofd-officiëren der verschillende land- en zeemagt en der nationale garde, zullen de beide lijkkoetsen en de vier zonen des konings omgeven die in grooten rouw van Neuilly tot aan de Lieve Vrouwe kerk zullen volgen.

De stoet zal ook bestaan uit ministers, maarschalken en officieren van het huis des konings en der prinsen, als ook van een gevolg van rouwkoetsen en de detachementen der verschillende troepen.

Men verzekert dat de slippen van de voornaamste koets zullen gedragen worden door een maarschalk, de kommandant der nationale garde, de president van de Kamer en een der ministers.

De plegtigheid van den 30 Julij zal alleen bestaan in de overbrenging der overblijfselen van den Hertog van Orleans van Neuilly naar de O. L. V. kerk en van derzelver overgave aan de geestelijkheid der Hoofdkerk. Niemand zal in de kerk worden toegelaten dan de geestelijkheid, alsmede de troepen en de nationale gardes, die belast zijn om af te slepen.

De urn en de doorkist van den prins zullen door gedeceerde onderofficiëren uit de verschillende corpsen van het leger, gedragen worden.

Na de overgave zal de stoet naar Neuilly terugkeeren.

Gedurende den togt zal het geschut der Invaliden zich onophoudelijk doen hooren.

-- Gisteren heeft eene aanzienlijke vergadering van Engelschen, te Parijs woonachtig, plaats gehad. Dezelve had ten doel de aanbieding van een adres van condoleantie aan Z. M. den Koning der franschen, bij gelegenheid van den dood van den Hertog van Orleans. De Hertog van Montrose was bij deze gelegenheid voorzitter. Er is besloten geworden dat lord Cowley, ambassadeur van Groot Britannie verzocht zou worden om hetzelfde den Koning aan te bieden.

-- Men verzekert ons dat de Hertogin van Orleans met hare beide kinderen naar de zeebaden zal vertrekken.

Men deed H. K. H. opmerken, dat in de ernstige omstandigheden, waarin wij ons bevinden hare tegenwoordigheid te Parijs van veel nut zou kunnen zijn, waarop zij antwoordde: » Ik heb geen persoonlijken wil, mijn echtgenoot had gezegd, dat de gezondheid onzer kinderen, de zeebaden vereischte; hetgeen hij zeide zal gedaan worden; en daar ik voorgenomen heb mijne kinderen niet meer te verlaten, zal ik met hen vertrekken.

BELGIE.

Ziehier een voorbeeld, hoe de zoogenaamde liberale partij in België de verkiezingen behandelt.

De Heer *Dechamps* was door zijne benoeming tot Gouverneur van Luxemburg aan eene lijkplegtigheid onderworpen. De zoogenaamde liberale partij heeft van deze gelegenheid gebruik willen maken, om, door de verwijdering van dezen vertegenwoordiger der behoudende partij, het ministerie eenen slag toe te brengen. Zij heeft daartoe geene middelen gespaard; en ongelukkig of gelukkig, zoo als men het noemen wil, dusdanigen aangewend, welke haar noodwendig in aller oogen moeten verlagen. Behalve het gewone leugenachtig schrikbeeld van tienden en doode hand, waarmede men de boeren tegen de geestelijkheid van België tracht op te winden, heeft men dit maal personeele calumnie gebezigd, en door middel van dagbladen en brochures de kiezers van Ath willen opdringen, dat de Heer *Dechamps* uithoofde van schulden was gearresteerd.

Op den dag der verkiezing waren zendelingen der maçonnicke loges van Doornik, Bergen, Brussel en Audenarde op de markt te Ath met eene groote som gouds, uit Brussel afgezonden, aanwezig, ten einde kiezers te winnen. Men had de bevolking van Ath opgeruid en dronken gemaakt, en voorgepraat, dat ieder werkman die 10 stuivers daags wint, er een aan den pastoor moest afstaan.

Daarenboven had men van elders een groot aantal levenmakers ontboden, om de kiezers der behoudende partij schrik aan te jagen.

De verkiezingen, die om 9 uren moesten aangevangen werden vertraagd, om intusschen gelegenheid te hebben, de landelijke kiezers te bedriegen, en het was reeds half elf, eer dezelve een aanvang namen, op de krachtige vordering van een der aanwezige kantonregters. Zoodra was het niet bekend dat de heer *Dechamps* de zege behaald, en andermaal verkozen was, of de te voorbarig geuite zegekreten van de zich noemende liberalen veranderden in woede, zij gaven zich aan alle buitensporigheden over. De kiezers, welke den Heer *Dechamps* de meerderheid hadden doen behalen, werden met steenen geworpen, en een hunner Burgemeesters mogt zijn behoud slechts aan de vlugheid van zijn paard danken. Priesters, die ook hunnen burgerplicht waren komen vervullen, werden beleedigd. De pastoor van Moustier werd met stokslagen overvallen, en de kleederen verscheurd, genoodzaakt zijnen toevlugt in een huis te nemen, om niet door de handen dier brood dronken vermoord te worden. Hij is thans ziek, en men vreest zeer voor het behoud zijns levens. Andere geestelijken en leken werden dergelijker wijze overvallen, en op meer dan eene plaats moest de gewapende magt te hulp schieten, om moord te voorkomen.

De *Courier de l'Escaut* deze daadzaken op sommende, eindigt met de volgende aanmerkingen: » ziedaar het gedrag dier mannen, die niet dan van *verdraagzaamheid* en *gematigdheid* spreken, en het tegelijk als eene misdaad beschouwen, Katholiek te zijn, dat is, hunne woede en opgewondenheid niet te deelen. Het word tijd, dat de bezadigden hunne oogen openen, en inzien, waar hen de zegen der maçonnicke partij voeren zoude. Welke orde, welke rust is er van hen te verwachten, die en den eerroof, en de straatschenders ten hunne dienste hebben, en wier beginselen op die van '93, niet meer of minder uitloopen. Dat men den boom uit zijne vruchten beoordeele, en men zal zien, wat men te wachten heeft van den triomf dier dolzinnigen.

-- Zekere dagbladen hadden verhaald, dat in Amerika, pater de Smet met 3 of 4 zijner medegezellen zoude vermoord zijn geworden, door de vijanden van den stam, welke men *plat-hoofden* noemt. De Eerw. Heer J. van de Velde, rector der universiteit van St. Louis heeft zich verplicht geacht, deswegens eenige inlichtingen te geven, welke tot geruststelling kunnen dienen. Zijn Eerwaarde geeft verscheidene gronden op, waaruit men, met rede, gemelde tijding moet in twijfel trekken.

NEDERLANDEN.

's HERTOGENBOSCH, 25 Julij. Heden ontstond in het dorp Lith aan de Maas een brand, waardoor acht huizen in de asche zijn gelegd, en de overige door eene spoedige aangebragte hulp zijn behouden gebleven. Meerdere bijzonderheden zijn ons deswegens nog niet bekend.

's HERTOGENBOSCH 26 Julij 1842.

Volgens berigt van Kapitein J. J. Westerouen van Meeteren, in dato 21 Mei ll., voerende het Fregatschip 's *Hertogenbosch*, van Dordrecht naar Batavia, was hetzelfde op dien datum onder de Linie in eenen goeden staat en liet dien boden niets te wenschen over. Aan boord was alles wel.

-- s'GRAVENHAGE, 23 Julij. Men verneemt, dat, ingevolge besluit der staten van Zuid-Holland, genomen in hunne zitting van 9 Julij ll., in handen van gedeputeerde staten is gesteld, om daarop in eene volgende zitting te rapporteeren, navolgende voorstel:

» In afwachting van hetgeen bij de herziening van het reglement van orde, voor de vergadering der staten van de provincie Zuid-Holland, daaromtrent zal kunnen worden bepaald, nemen de ondergeteekenden de vrijheid voor te stellen:

» 1°. Den heer staatsraad-gouverneur dezer provincie te verzoeken om, voortaan en inmiddels, den staat, aanwijzende de ontvangsten en uitgaven der algemeene provinciale begrooting, te gelijk met de beschrijving ter gewone vergadering, jaarlijks aan de leden te willen doen toekomen, vergezeld van zoodanige toelichtingen, als de nieuw daarop voorkomende posten zouden kunnen vorderen.

» 2°. Aangezien de tot dusverre gevolgde wijze van raadplegen over de geldelijke aangelegenheden der provincie welligt voor verbetering vatbaar is, vooral bij de moeijelijkheid voor velen, om in een kort tijdsbestek met genoegzame kennis over al de posten te oordeelen, die op den staat van uitgaven voorkomen, en daarover bij eene en dezelfde stemming te beslissen.

» Den heer gouverneur dezer provincie het verlangen der vergadering te kennen te geven, dat het Z. H. Ed. Gest. zal believen te behagen, om bij vervolg afzonderlijk in deliberatie te brengen, zoo al niet ieder artikel, dan ten minste iedere afdeling der provinciale begrooting van uitgaven, na het vaststellen van welke, als van zelve zal blijken, door hoe vele provinciale opcenten, of door welke andere middelen in het te kort der gewone ontvangsten over ieder dienstjaar zal behooren te worden voorzien.

» Bijaldien hiertoe al dadelijk niet mogt kunnen worden besloten, verzoeken de ondergeteekenden, dat U. Ed. Gr. Achtb. heeren gedeputeerde staten zullen gelieven uit te noodigen, om in de eerstvolgende vergadering op dit voorstel te rapporteeren.

's Gravenhage, den 8. Julij 1842.

(get.) Van Berkel.

S. Rijkende.

A. Boxman.

's GRAVENHAGE, 24 Julij. Naar aanleiding van bij Z. Exc. den minister van financiën ingekomen bezwaren, over de moeilijkheden, welke de schippers zouden ondervinden in de afteekening hunner vrachtljsten, uithoofde van ontbrekende opgaven van de hoeveelheid en waarde van sommige artikelen, is door den welgemelden minister eene wijziging en uitbreiding daargesteld van de resolutie van 20 Augustus 1841, houdende bepalingen, met opzigt tot de binnenlandsche veer- en marktschippers. hun ordinariis-veer bevarende en waarover een commissaris is gesteld, welke zijn toegelaten, om, in plaats van de vereischte binnenlandsche paspoorten, van eene vrachtljst gebruik te maken. Thans is bij ministeriële resolutie van 28 Junij bepaald: a. dat bij werkelijke onbekendheid met den inhoud van ter inlading in beurtschepen aangebrachte collis aan de commissaris kunnen worden vergund, om voor zoo ver elk der collis het gewigt van 25 ponden niet te boven gaat, slechts eene omschrijving op de vrachtljst te stellen van derzelver getal, soort merken en nummers, benevens het juiste bruto-gewigt, onverminderd de altijd noodige aanwijzing van de namen der *afsenders* en *ontvangers*, en, wanneer het gewigt minder dan vijf ponden bedraagt, zich te bepalen tot eene eenvoudige vermelding: *beneden de vijf pond*, met gelijke bijvoeging van de namen der *afsenders* en *ontvangers*; b. dat de ambtenaren, welke uit krachte van de tegenwoordige vergunning met de bedoelde aangifte zullen genoegen nemen, die onverminderd echter hunne bevoegdheid en verpligting behouden, tot naauwkeurige visitatie, bij eenig vermoeden, dat het gewigt niet juist is opgegeven, of dat de collis accijns goederen bevatten. onderworpen aan het geleide van een afzonderlijk document; en c. dat van alle collis, boven de 25 ponden zwaarte, de commissarissen zullen gehouden zijn, mede de opgave van soort en *hoeveelheid of waarde* der goederen op de vrachtljsten in te vullen, en daartoe de vereischte opgave van de afsenders te vragen, alvorens dezelve te expediëren, op poene der toepassing van artikel 11 van de bovenaangehaalde resolutie, voor zooverre het niet afteekenen der vrachtljsten betreft, en de dadelijke gevolgen, welke zulks zal moeten na zich slepen, mede voor het geval, dat het getal, de soort, merken, nummers en zwaarte der collis, sub a. bedoeld, niet conform zijn aan het vermelden op de vrachtljsten.

's GRAVENHAGE den 25 Julij.

Heden is in het veld van de Maliebaan alhier eene zeer luisterrijke inspectie en wapenschouwing over de troepen, die in deze residentie in garnizoen liggen, voor Z. M. den Koning gehouden. De grenadiers, Jagers en lansiers hadden zich op het veld geschaard. Ten half één ure verscheen Z. M. met H. H. K. K. H. H. de Prinsen van Oranje en Alexander, gevolgd door Hoogstderzelver Adjudanten en een schitterenden Staf. Toen Z. M. de troepen inspecteerde, werd Hoogstdezelve met luid gejuich ontvangen.

Ten twee ure verliet Z. M. de Maliebaan en keerde Hoogstdezelve met de Prinsen en gevolg naar het paleis terug.

Bij het af- en terugrijden naar het paleis is Z. M. met vele blijken van geestdrift begroet door de talrijk zamengevloede bevolking.

— Vrijdag namiddag omstreeks 4 ure is Z. M. de Graaf van Nassau, met Mevrouw de Gravin en gevolg, op het Loo teruggekeerd. Men verzekerde dat Z. M. heden van daar vertrekken zou.

— ARNHEM, 25 Julij. Verscheidene omstandigheden hebben den heer mr. J. M. de Kempnaer genoopt om voor zijne benoeming tot lid der Staten-Generaal voor ditmaal te bedanken. Het is niet zeer diep leedwezen, dat wij dit vernomen hebben. Onze verwachting van het karakter en de talenten van den heer de Kempnaer was zekerlijk zeer hoog gespannen, en naar die mate is onze smart te levendiger. De volgende zitting der Staten-Generaal beloofde eene der belangrijkste te zijn, welke misschien in vele jaren zich voor doen zal. Ongarne

missen wij daar hem, die geroepen was op dat tooneel eene groote rol te spelen. Wij mogen de zoo het schijnt, persoonlijke redenen, welke tot dit verzoek aanleiding gegeven hebben, niet beoordeelen. Aan niemand buiten hem, die het aangaat, komt daarover eenige beslissing toe. Wij wenschen echter dat die redenen slecht *tijdelijk* zullen zijn en wij zijnen naam spoedig der volksvertegenwoordiging tot sierraad zullen zien strekken.

De staten van Gelderland zullen dus geroepen worden eene andere keus te doen. Mogen zij de plaats van den heer de Kempnaer op eene waardige wijs aanvullen. Mogen zij uit achting voor de belangrijke provincie, welke zij vertegenwoordigen, en uit diep besef van hunnen pligt, eenen afgevaardigde van niet minder liberale gevoelens en vast karakter benoemen. Zij behoeven niet verre te zoeken. Bij gelegenheid van de herziening der grondwet zonden zij daar heeren den heer van Nagell tot Wisch. Met de heeren van Dam van Isselt en de Kempnaer behoorde hij tot de *elf* mannen, die door hunnen moed eene blijvende aanspraak op de dankbaarheid der natie verworven hebben. Zijne keus zoude ongetwijfeld voor onze provincie beduidend zijn. (Arn. Cour.)

Mijnheer de Noord-Brabander!

Eenigen tijd geleden zond ik u een fragment van eenen brief, gevonden in de roef van de Leidsche trekschuit. De schrijver van denzelfven heeft waarlijk wel gelijk gehad, met te zeggen, dat het besluit wegens het onderwijs niet gemeend was, ten minste dat men de uitvoering daarvan wel zoude beletten, of ten minste onschadelijk voor het monopolie maken.

Alles is en blijft immers als tevoren? Slechts twee provincien van het rijk hebben honoraire schoolopzieners bekomen; Gelderland houdt dusdanige benoeming strijdende tegen de grondwet, en de andere provinciale besturen schijnen het koninklijke besluit van 2 Januarij ter Griffie gedeponceerd te hebben.

Zoo volgt alles den ouden slenter, en het onderwijs wordt anti-katholiek voortgezet; moet en kan zulks voortduren? Welges elde ouders zenden hunne kinderen naar de uitmuntende kostscholen in Belgie, doch mingevoede kunnen zulks niet navolgen, en moeten hunne kinderen soms overlaten aan onderwijzers, die de Katholieke godsdienst, als bijpluif nitkrijten, en zelden de gelegenheid laten ontsnappen, om hunnen haat en wrovel bot te vieren, en zich schadeloos te stellen, voor de meerdere voorzigtigheid, die zij bij het bekendmaken van het genoemd besluit hebben in achtgenomen, want nu de roede op zijde is, vergeet men de kastijding.

Onze Minister heeft gezegd, dat het gedachte besluit eene proeve is, en schijnt die proeve niet aan te willen doen vangen, door de uitvoering te doen plaats hebben. Vroeger hebben onze Kerkvoogden verhinderd dat duizenden rekwesten, om vrijheid van onderwijs aan onzen Regtvaardigen Koning werden getoekend; zullen zij lieden zulks nogmaals verhinderen, nu zij overtuigd zijn, dat hunne benoeijingen op *niet* zijn uitgelopen? Zullen zij het teekenen van dusdanige rekwesten aanmoedigen, of zullen zij H. K. ouders verbieden hunne kinderen naar de monopolie scholen te zenden, daar het toch beter is niets te leeren, als het Godsdienstige gevoel van het opkomende geslacht in de waagschaal te stellen?

Ik neem de vrijheid, deze vragen aan het verlichte oordeel van UEd., of van anderen te onderwerpen, en heb de eer te zijn:

Uw bestendige lezer

MB.

Lisse 24 Junij 1842.

Wij weten niet, wat de hooge geestelijkheid zich verplicht zal achten ten dezen te doen; maar wij twijfelen er niet aan of zij zal vooral dit punt niet uit het oog verliezen, dat zij als van het grootste belang zijnde beschouwt. Dat het besluit niet voldoende was, heeft al aanstonds gebleken; dat het onuitvoerlijk is, schijnt iederen dag al meer beves-

tigd te worden. Ons komt het derhalve voor, dat men gerustelijk den tijd kan afwachten, dewijl het besluit van zelven in duigen vallen moet, en de minister genoodzaakt zal worden, het onderwerp andermaal op het tapijt te brengen. Dit moet ons intusschen niet verhinderen waakzaam te zijn; integendeel wij behooren des te naauwkeuriger den loop van het lager onderwijs, en de ingeslopen, en nog voortdurende misbruiken na te gaan, en op te sporen. Het openbaar maken derzelve zal dat oogenblik van herziening niet weinig kunnen bespoedigen.

ADVERTENTIEN.

Te bekomen.

Beste **Nieuwe Haring** 10 cents per Stuk, per Dozijn tot mindere prijs. Mede alle andere soorten van **Wisch** en **Kaas** voor een civiele prijs.
H. J. Kleintjens.

Bij G. GERRITSEN in de Kolperstraat te 's Bosch, is te bekomen **Nieuwe Bergsche Anchevisch, Groene Vette Haring, Zalm, Labberdaan** en **Minerale Wateren** enz.

De Notaris **TEUNIS DE JONG Jr.**, residentie te Heesch, zal ten verzoeken en ten huize van de Kinderen **JOHANNES VAN DEN AKKER**, op Zoggel te Heesch, op Dinsdag den 2. Augustus 1842, des namiddags ten 2 ure, provisioneel en veertien dagen daarna, zijnde den 16. derzelfde maand, op uur en ter plaatse voorschreven, definitief publiek verkoopen:

Eene **BOUWHOEVE**, bestaande in: een **HUIS, SCHUUR, BAKHUIS, SCHOP** en bijbehorende **BOUW-GROES** en **HOOLLANDEN** te zamen groot 12 bunders, 73 roeden, 58 ellen, staande en gelegen op Zoggel onder Heesch, Rosmalen en Lithoyen.

De verkoop geschiedt in perceelen en in Massa, breeder bij gedrukte en geaffigeerde biljetten omschreven.

Nadere informatie te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris.

DE SYMBOLIEK

OF VERKLARING DER

Leerstellige Strijdpunten

TUSSEN

CATHOLIKEN EN PROTESTANTEN

Door Dr. J. A. MOHLER, uit het Hoogduitsch Vertaald door THEODORUS BROUWER R. C. Priester in twee Deelen. Vermeerderd met een AANHANGSEL door den Schrijver op Francoaanvraag wordt dit Werk zoo lang de voorraad strekt afgeleverd voor TWEE GULDEN.

Gravenmarkt.

Te AMSTERDAM van Maandag 25 Julij.

Tarwe en Rogge met weinig handel, vorige prijzen bij gort 127 p. o. p. wib. Poola. Tarwe /386 127 p. Root. /310 127 p. r. b. Poola /355, 128, 129, 130 p. b. dito /358, 360, 370, 126, 128, p. o. Rijn /310, 320, 124 p. Root. 295 127 p. Kub. /308 129 p. r. p. Siles /335.
Rogge: 124 Manheimer /188 bij partij 120 121 p. o. P. /205 208 118 p. o. Stett. /190, 124 p. jarige dito /199.
Garst en Haver zonder handel.
Boekweit alap en bij gerjzen lager afgegeven, 120 p. /220 aan de Zaan; 113 p. Amersf. /220 zakm. 114 p. j. V. landsche /190.
Koolzaad dadelijk zonder handel, op 9 vat in Sept. 67 1/2
Raapolie dadelijk en op levering iets saauwer, doch laatste levering tot de verlaagde prijzen gezocht, per 6 w. /42, V. /40 1/2 a 41, Sept., Oct., Nov., en Dec. /40 1/2 a 41.
Lijnolie per 6 w. /35 1/2, Vlieg /34 1/2. Heuupolie per 6 w. /42, Vlieg /41.
Raapkoeken /70 a 75. Lijnkoeken /8 a 9 1/2.

EINDHOVEN den 26 Julij 1842 De prijzen der Graanen zijn

Rogge	6-50
Boekweit	5-50
Haver	3-50
Het Nedl. pond Boter	0-50
De 4 Roggebrood	0-50

Ter drukkerij van D. A. A. de ROOY.